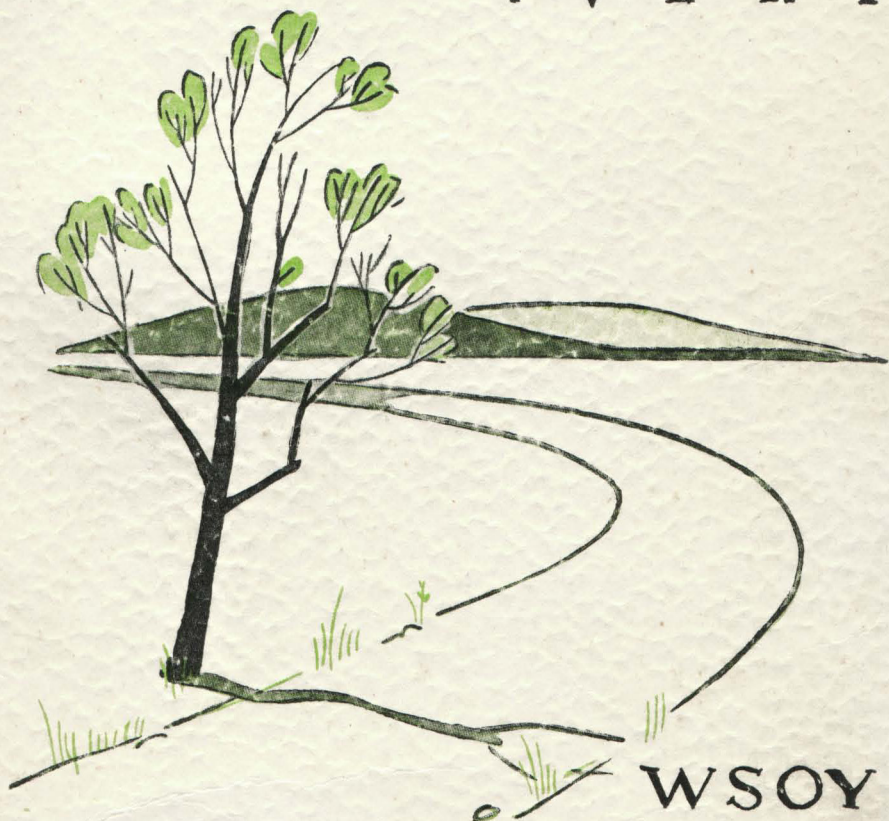

SAIMA HARMAJA

KAUKAINEN
MAA

WSOY

KAUKAINEN MAA

Paima Harnaja

SAIMA HARMAJA

KAUKAINEN
MAA

RUNOJA

PORVOO ★ HELSINKI
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA
1937

Näköispainos ntamo 2012

ISBN 978-952-215-209-1

Valmistaja:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

www.ntamo.net

LUKIJALLE

Nämä runot tulevat julkisuuteen vasta sen jälkeen, kun niiden tekijä on siirtynyt manan majoille. Sen vuoksi annetaan seuraavassa muutamia tietoja kokoelman synnystä ja runoilijasta itsestään.

Kun Saima Harmaja viime huhtikuun 21 päivänä kuoli, ei hän ollut vielä ehtinyt täyttää 24:tä ikävuottaan. Hänen terveytensä oli jo kauan ollut epävakainen, vaikeuttaen sekä koulu- että yliopistopintoja. Lopullisesti hän sairastui Italian-matkalla kesäkuussa 1935, josta alkaen hän oli melkein yhtämittaa vuoteen omana. Keväällä 1936 häntä kohtasi uusi ankara isku, kun hänen rakas sisarensa ja henkinen tukensa Outi Talvitie äkkiarvaamatta kuoli. Tämä jätti jälkeensä vastasyntyneen tyttären, johon runoilija kiintyi sydämensä koko lämmöllä. Hänelle tuotti katkeraa surua se, ettei hän, tartunnan vaaran takia, ensinkään voinut lasta lähestyä; hän sai vain tyytyä siihen, että kävi pienokaista katselemassa lasi-oven takaa tai etäämpää.

Edellä olevat tiedot ovat uuden runokokoelman lukijoille tarpeen varsinkin jälkimmäisen osaston »K e h t o j a k u i l u» ymmärtämiseksi, sen runoissa kun sisarvainajalla ja pienellä lapsella on suuri sija, samoin kuin edellisissäkin, syksyllä 1936 ilmestyneessä runokokoel-

massa »H u n n u t e t t u», joka oli sisarelle omistettu. Kaikki »K e h t o j a k u i l u»-osaston runot ovat syntyneet »H u n n u t e t u n» jälkeen, vainajan elämän viimeisenä puolivuotiskautena; vain runossa »Aamu-hiihto» ovat alkusäkeet aikaisemmilta vuosilta. Myöhäisin runo »Rakas Kuolema» on päivätty 10. 4., siis vain toista viikkoa ennen kuoleman tuloa. Se löytyi vainajan runoluonnoksista hänen kuolemansa jälkeen, samoin kuin runot »Muistan», »Miksi pelkäisin?» ja ensimmäisen osaston runo »Unohdus». Kun nämä, kuuluen viimeisiin, mitä vainaja kirjoitti, läheisesti liittyvät kokoelman muihin runoihin ja täydentävät niitä, julkaistaan ne tässä, vaikka runoilija ei ehtinytkään niitä lopullisesti itse viimeistellä. Runo »Unohdus» oli jäänyt sen verran keskeneräiseksi, että siihen m.m. täytyi eri vaihtoehtoja yhdistelemällä muovailla kolme säettä toisen säkeistön jälkeen. Ilmeisesti runoilijan tarkoitus oli vielä hioa muitakin tautivuoteella syntyneitä runojaan ennen niiden julkaisemista, mutta sairauden pahetessa hän ei sitten jaksanutkaan sitä tehdä. Muutamille otsikkoa vailla oleville runoille olen minä antanut nimen (»Taakka», »Rukous», »Kaksi liekkiä», »Unohdus», »Valo ja varjo», »Kaukainen maa», »Muistan» ja »Miksi pelkäisin?»).

Osastoon »P a l l a v a s y d ä n» tekijä kokosi runoja edellisiltä vuosilta, syksystä 1932 alkaen. Näitä hän ei ollut aikaisempiin teoksiinsa ottanut, mutta katsoi nyt voivansa liittää ne uuteen kokoelmaan, jonka hän aikoi julkaista syksyllä. Tätä varten hän valitsi ja viimeisteli niitä kevättalvella 1937. Osaston myöhäisimmät runot, paitsi »Unohdus», ovat loppuvuodella 1936 kirjoitettuja.

Nyt esillä oleva kokoelma on siten runoilijan itsensä suunnittelema. Lukuunottamatta mainittuja kuoleman jälkeen löytyneitä runoja ei tähän ole otettu muita kuin sellaisia, joita hän tietävästi itse ajatteli siihen liitettäväksi.

Täten jää edelleen julkisuuteen saattamatta melkoinen määrä runoja vainajan kypsyneemmältäkin kaudelta. Sitä paitsi hän jätti jälkeensä laajoja päiväkirjoja ja erittäin paljon kouluvuosien runoja, jotka kuvastavat tekijänsä sisäistä kehitystä pikku työstä alkaen. Hänen laatimiaan runokäännöksiä on käsikirjoitusten joukossa useita. Toisia on julkaistu »Ranskan kirjallisuuden kultaisessa kirjassa», ja suurin osa ilmestyy vastedes »Italian ja Espanjan kirjallisuuden kultaisessa kirjassa».

Saima Harmajan suorasanaisten tuotanto, jota edustavat pienet kertomukset, erinäiset muut kirjoitelmat ja suunniteltua romaania varten laaditut katkelmat, jäi runojen rinnalla aivan syrjäiseen asemaan. Nämä samoin kuin hänen kirjeensä poikkeavat runojen sävystä varsinkin siinä suhteessa, että niissä esiintyy paljon huumoria, joka oli vainajalle hyvin ominaista ja joka tavallisesti painoi leimansa hänen keskusteluihinsa vielä heikkona sairaanakin ollessa. Näkyypä siitä jälkiä myös niissä elämäkerrallisissa tiedoissa, joita vainaja kuukautta ennen kuolemaansa antoi Werner Söderström Oy:n suunnittelemaa kirjailijain elämäkerrastoa varten.

Lohjalla elokuussa 1937.

L a u r a H a r m a j a.

näköispainos ntamo 2012

9 789522 152091 >

www.ntamo.net